

Sygn. akt I C 1188/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2016 roku

Sąd Rejonowy Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Joanna Zachorowska

Protokolant: Sylwia Pordzik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 października 2016 roku

sprawy z powództwa E. W.

przeciwko (...) S.A. Oddział w Polsce w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3 730,70 zł (trzy tysiące siedemset trzydzieści złotych siedemdziesiąt groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 25 czerwca 2015 roku;
2. w pozostałym zakresie powództwo oddala;
3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 804 zł (osiemset cztery złote) tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSR Joanna Zachorowska

Sygn. akt I C 1188/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18.8.2015 roku E. W., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o zasądzenie od pozwanej (...)Spółki Akcyjnej w M. działającej przez oddział w Polsce kwoty 3730,70 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 13.6.2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że w dniu 23 maja 2015 roku doszło do wypadku komunikacyjnego z udziałem pojazdu marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...), stanowiącego własność powoda. Zdarzenie zostało spowodowane przez innego uczestnika ruchu, który w tym dniu był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u pozwanej. W związku z tym E. W. był zmuszony do korzystania z pojazdu zastępczego. Pozwana uznała żądanie za zasadne jedynie do kwoty 1119,30 zł, gdy w rzeczywistości koszt najmu wyniósł 1722 zł. Zmniejszyła stawkę najmu za dobę z 246 zł do 159,90 zł. Powód był również zmuszony skorzystać z usług podmiotu zajmującego się przewozem osób, gdyż jego małżonka jest osobą niepełnosprawną, poruszającą się na stałe na wózku inwalidzkim. Poszkodowany mieszka w Niemczech.

W odpowiedzi pozwany ubezpieczyciel, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że strata majątkowa w zakresie najmu pojazdu zastępczego powstaje dopiero z chwilą poniesienia kosztów najmu. Powód nie udowodnił, że koszty najmu zostały rzeczywiście zapłacone. Nadto wynika szkoda jest w znacznej części wynikiem niedochowania staranności przez E. W.. W dniu 25.5.2015 r. podczas zgłaszania szkody na infolinii pozwanego powód został poinformowany o możliwości zapewnienia przez ubezpieczyciela na czas naprawy pojazdu zastępczego, a także o tym, że w razie wynajęcia pojazdu w innej wypożyczalni, pozwany zwróci koszty najmu do kwoty 130 zł netto za dobę. Tymczasem pozwany z zupełnie niezrozumiałych przyczyn wynajął pojazd od komercyjnej firmy na warunkach finansowych istotnie wyższych, bo za 200 zł netto. Ubezpieczyciel zakwestionował żądanie pokrycia kosztów przejazdu do Niemiec wynajętym samochodem. Wskazał na szeroką ofertę usług przewozów autokarowych, gdzie bilety kosztują od 180 do 230 zł. Rozumiejąc fakt niepełnosprawności żony powoda wskazał, że możliwy jest transport również osób niepełnosprawnych i wózka inwalidzkiego. Koszt transportu z G. do K. jest o blisko 3000 zł wyższy od kosztów przejazdu autokarem. Pozwany zakwestionował roszczenie odsetkowe wskazując, iż należą się one dopiero od dnia wyrokowania.

W piśmie procesowym z dnia 15.1.2016 roku powód, ustosunkowując się do odpowiedzi na pozew wskazał, że poszkodowany nie miał obowiązku badania rynku wypożyczalni samochodów w celu uzyskania jak najniższej stawki najmu. Z wysokością ceny najmu wiąże się odwrotnie proporcjonalnie naliczanie opłat dodatkowych. Przy najmie pojazdu zastępczego nie można z góry określić okresu najmu. Stawka 246 zł brutto za dobę nie jest wygórowaną zapłatą za samochód klasy D. Pojazd zastępczy był powodowi niezbędny dla poruszania się i załatwienia bieżących spraw związanych z przyjazdem do Polski. Ponadto poszkodowany miał prawo wynająć pojazd o zbliżonym komforcie do jego własnego samochodu też w celu powrotu do domu. Małżonka powoda przeszła udar krwotoczny mózgu. Porusza się na wózku inwalidzkim, potrzebuje stałej opieki. Cierpi na nietrzymanie moczu. Pomimo noszenia przez kobietę pampersów autokar musiałby zatrzymywać się co 50 km, co powodowałoby dyskomfort innych pasażerów i znaczne opóźnienie.

Podczas rozprawy pełnomocnik powoda zakwestionował okoliczność, by pozwany oferował najem pojazdu, a tym bardziej pojazdu dostosowanego do potrzeb osoby niepełnosprawnej. Wynajem samochodu przez powoda nie wymagał uiszczenia dodatkowych opłat ani kaucji. Żona powoda jest chora w stopniu uniemożliwiającym przejazd środkami komunikacji publicznej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

W dniu 23 maja 2015 roku w sobotę doszło do kolizji drogowej, w wyniku której uszkodzeniu uległ samochód osobowy marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...), stanowiący własność E. W..

Sprawcą zdarzenia był inny uczestnik ruchu, który w dniu zdarzenia poruszał się pojazdem ubezpieczonym w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) Spółki Akcyjnej w M. działającej przez oddział w Polsce.

/okoliczności bezsporne, a nadto zgłoszenie szkody – w aktach szkody, fotografie w aktach szkody/

Pojazd zastępczy był powodowi niezbędny do poruszania się i załatwienia bieżących spraw związanych z przyjazdem do Polski.

/okoliczności bezsporne/

Z racji uszkodzenia samochodu powód w dniu zdarzenia wynajął pojazd zastępczy za dzienny czynsz w kwocie 246 zł brutto (200 zł netto). Najem trwał przez okres zamierzonego pobytu powoda w Polsce – 7 dni.

Cena wynajęcia samochodu klasy D kształtowała się na rynku w granicach 210 – 246 zł netto za dobę.

Zakład ubezpieczeń uznał szkodę za całkowitą. E. W. uszkodzony samochód pozostawił w Polsce.

/dowody: okoliczności bezsporne a nadto faktura VAT k. 8, pismo powoda z 30.5.2015 r. k. 10, oferty wynajmu pojazdu k. 40-42 /

Poszkodowany na stałe mieszka w K. w Niemczech. Celem powrotu do domu E. W. skorzystał z transportu samochodowego. Za najem pojazdu przystosowanego do przewiezienia jego, jego niepełnosprawnej żony i rzeczy osobistych zapłacił 3588 zł. 63-letnia żona powoda J. W. porusza się na wózku inwalidzkim. Przeszła wylew, wymaga całodobowej opieki. Cierpi na nietrzymanie moczu.

Bilet autokarowy na trasie G. – K. w czerwcu 2015 roku kosztował w granicach od 188 do 229,90 zł za osobę.

E. W. podczas telefonicznego zgłoszenia szkody w dniu 25.5.2015 roku (poniedziałek) uzyskał od ubezpieczyciela informację o akceptowalnej przez niego stawce za wynajem pojazdu w wysokości 130 zł netto za dzień. Nie został powodowi zaproponowany żaden konkretny pojazd do wynajęcia.

/dowody: faktura VAT k. 7, legitymacja J. W. k. 9, pismo powoda k. 10, oferty przejazdu k. 29-31, nagranie zgłoszenia szkody na płycie CD /

Pismem z dnia 18.6.2015 roku zakład ubezpieczeń poinformował powoda o przyznaniu kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres 7 dni przy uwzględnieniu stawki dobowej w wysokości 130 zł netto – łącznie 1119,30 zł brutto. Tytułem kosztów transportu osób i mienia pozwany zapłacił 460 zł.

W fakturach VAT wystawionych w związku z wynajmem pojazdu i transportem do Niemiec jako nabywca wskazany został E. W..

/dowody: pisma ubezpieczyciela k. 6, 11, 12, faktury VAT k. 7, 8 /

Sąd pominął dowód z przesłuchania powoda przed Sądem w Niemczech z uwagi na nieuiszczenie przez stronę powodową zaliczki na wydatki (art. 130⁴ § 5 k.c.). Wobec wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd nie znalazł podstaw, by dopuścić ów dowód z urzędu.

Sąd zważył, co następuje

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w znacznej części.

Art. 822 § 1 k.c. stanowi, że przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela określony jest przez zakresem odpowiedzialności ubezpieczonego, w granicach sumy gwarancyjnej (art. 36 ust. 1 ustawy z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, Dz. U. Nr 124 poz. 1152 ze zm.). Odpowiedzialność posiadacza pojazdu w niniejszej sprawie oparta jest o art. 415 k.c. w związku z art. 436 k.c.

Między stronami poza sporem pozostawało, że spełnione zostały ustawowe przesłanki wynikające z przywołanych unormowań, a pozwany ponosi odpowiedzialność za skutki zdarzenia z 23 maja 2015 roku.

Zgodnie z art. 361 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła (§ 1), a w tych granicach naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (§ 2). Świadczenie ubezpieczyciela ma umożliwić poszkodowanemu usunięcie szkody jaka powstała w jego majątku na skutek zdarzenia szkodzącego. Odszkodowanie powinno ściśle odpowiadać szkodzie.

Odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje także wydatki za najem pojazdu zastępczego (patrz wyrok z dn. 26.11.2002 r., V CKN 1397/00; wyrok z dn. 05.11.2004 r., II CK 494/03; wyrok z dn. 08.09.2004 r., IV CK 672/03). Zaznaczyć należy, iż w obecnych uwarunkowaniach rynkowych i społecznych codzienne korzystanie z pojazdu mechanicznego jest koniecznością wynikającą z wykonywania zawodu, miejsca zamieszkania czy też racjonalnego wykorzystania czasu. Samochód nie jest dobrem luksusowym, dostępnym dla nielicznych. Pojazd zastępczy był powodowi niezbędny dla poruszania się i załatwienia bieżących spraw związanych z przyjazdem do Polski.

Poszkodowany nie ma obowiązku poszukiwania najtańszego przedsiębiorcy zajmującego się wynajmem pojazdów zastępczych (stosującego najniższe stawki czynszu najmu pojazdów zastępczych). Źródłem szkody jest zdarzenie o charakterze nagłym i niespodziewanym. Zderzenie pojazdów miało miejsce w sobotę 23 maja 2015 roku. E. W. stale zamieszkuje na terenie Niemiec. W dniu wypadku wynajął więc pojazd zastępczy odpowiednio duży dla przewożenia towarzyszącej mu niepełnosprawnej żony i wózka inwalidzkiego. Powód podczas telefonicznego zgłoszenia szkody w dniu 25.5.2015 roku (poniedziałek) poinformował o tym ubezpieczyciela. Uzyskał odpowiedź, że akceptowalna przez zakład ubezpieczeń stawka za wynajem pojazdu to 130 zł netto za dzień. Nie został powodowi zaproponowany żaden konkretny pojazd do wynajęcia. Najem trwał przez krótki okres zamierzonego pobytu powoda w Polsce – 7 dni. Zakład ubezpieczeń uznał szkodę za całkowitą, powód w ogóle nie przystąpił do naprawy samochodu.

Powód wynajął pojazd zastępczy za dzienny czynsz w kwocie 246 zł brutto (200 zł netto). Stawka najmu nie była wygórowana. W zestawieniu z ofertami przedłożonymi przez stronę powodową kształtowała się na podobnym poziomie lub nawet niższym w porównaniu z innymi wypożyczalniami.

Stąd też uznać należało, że żądanie powoda zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego według dobowej stawki 246 zł brutto jest w pełni zasadne, a żądanie dopłaty sumy 602,70 zł (1722 zł – 1119,30 zł) znalazło uznanie przed Sądem.

Poszkodowany na stałe mieszka w K. w Niemczech. Celem powrotu do domu skorzystał z transportu samochodowego. Za najem pojazdu przystosowanego do przewiezienia jego, jego niepełnosprawnej żony i rzeczy osobistych (w tym wózka inwalidzkiego) zapłacił 3588 zł. Decyzję powoda o wynajęciu odpowiedniego pojazdu celem przewiezienia jego 63-letniej żony, która porusza się tylko na wózku inwalidzkim, należy uznać ze wszelkich miar za słuszną. W uchwale z dnia 17 listopada 2011 roku (III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28, Biul. SN 2011/11/5) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że szkodę stanowią konieczne wydatki związane ze zdarzeniem szkodzącym. Stratą w rozumieniu przepisu art. 361 § 2 k.c. są objęte koszty, które służą ograniczeniu (wyłączeniu) negatywnych następstw majątkowych doznanych przez poszkodowanego w wyniku uszkodzenia (zniszczenia) pojazdu. Negatywnym następstwem majątkowym jest w takiej sytuacji utrata możliwości korzystania z rzeczy, utrata uprawnienia stanowiącego atrybut prawa własności.

Stan zdrowia J. W. nie był kwestionowany przez ubezpieczyciela. Kobieta przeszła wylew, wymaga całodobowej opieki. Cierpi na nietrzymanie moczu. W tych okolicznościach kompletnie niezasadnym byłoby odmówić właścicielowi pojazdu uszkodzonego przez osobę trzecią możliwości powrotu do domu w warunkach podobnych i o zbliżonym komforcie podróży. Gdyby do zdarzenia nie doszło, szkoda by nie nastąpiła, a E. W. wraz z żoną wróciłby do Niemiec własnym, odpowiednio dużym samochodem. Wydatek na ten cel jest normalnym następstwem działania sprawcy szkody (art. 361 § 2 k.c.). W żadnym razie czynność ta nie stoi w sprzeczności z dyspozycją art. 826 § 1 k.c., zgodnie z którym w razie zajścia wypadku ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że zasadne jest żądanie zwrotu kosztów transportu do Niemiec w pełnej wysokości, przyznając powodowi 3128 zł będącą różnicą pomiędzy wysokością ceny za przewóz i sumą już wypłaconą z tego tytułu (3588 zł – 460 zł).

Łącznie Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3730,70 zł. W fakturach VAT wystawionych w związku z wynajmem pojazdu i transportem do Niemiec jako nabywca wskazany został E. W.. To jego majątek został obciążony pasywami. Faktyczna zapłata zobowiązania jest kwestią wtórną i nie mającą znaczenia dla niniejszego postępowania.

O odsetkach orzeczono na mocy art. 481 k.c. w związku z art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152), mając na uwadze datę zgłoszenia szkody (25 maja 2015 roku).

Część żądania odsetkowego oddalono w oparciu o treść przepisu wyżej cytowanego.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 100 kpc, wkładając na stronę pozwaną obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jako że przeciwnik uległ co do nieznaczonej części swego żądania. Na koszty poniesione przez powoda złożyły się następujące kwoty: 187 zł opłaty, 600 zł kosztów zastępstwa procesowego, 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

SSR Joanna Zachorowska